

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

**PERSEPSI KANAK-KANAK TERHADAP WATAK
DAN PERWATAKAN TOKOH DALAM KARYA SASTERA
KANAK-KANAK BERUNSUR SEJARAH**

NORHIDAYU BINTI KASSIM

FBMK 2011 25

**PERSEPSI KANAK-KANAK TERHADAP WATAK
DAN PERWATAKAN TOKOH DALAM KARYA
SASTERA KANAK-KANAK
BERUNSUR SEJARAH**

NORHIDAYU BINTI KASSIM

**MASTER SASTERA
UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA**

2011

**PERSEPSI KANAK-KANAK TERHADAP WATAK DAN PERWATAKAN
TOKOH DALAM KARYA SASTERA KANAK-KANAK
BERUNSUR SEJARAH**

Oleh
NORHIDAYU BINTI KASSIM

**Tesis ini dikemukakan kepada Sekolah Pengajian Siswazah, Universiti Putra
Malaysia sebagai memenuhi keperluan untuk Ijazah Master Sastera
Universiti Putra Malaysia.**

OGOS 2011

Abstrak tesis yang dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia sebagai memenuhi keperluan untuk Ijazah Master Sastera

**PERSEPSI KANAK-KANAK TERHADAP WATAK DAN PERWATAKAN
TOKOH DALAM KARYA SASTERA KANAK-KANAK
BERUNSUR SEJARAH**

Oleh

Norhidayu Binti Kassim

Ogos 2011

Pengerusi: Prof. Madya Arba'ie Sujud, PhD

Fakulti: Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi

Kajian ini merupakan satu kajian kesusasteraan kanak-kanak yang membicarakan tentang persepsi kanak-kanak terhadap watak dan perwatakan tokoh dalam karya sastera kanak-kanak berunsur sejarah. Bertolak daripada permasalahan yang mengatakan bahawa watak dan perwatakan yang terdapat dalam sesebuah karya sastera akan membawa impak negatif kepada kanak-kanak telah mendorong kajian ini dilakukan. Selain itu, terdapat segelintir pengkaji tempatan mahupun Barat yang berpendapat bahawa peranan tokoh dalam karya sastera kanak-kanak adalah palsu dan tidak berkepentingan. Sedangkan peranan watak dan perwatakan tokoh yang terdapat dalam sesebuah karya sastera kanak-kanak berunsur sejarah penting bagi merangsang pembentukan peribadi kanak-kanak. Justeru, kajian ini akan meneliti dan mengenal pasti persepsi kanak-kanak terhadap jenis-jenis watak dan perwatakan tokoh yang terdapat

dalam karya sastera kanak-kanak berunsur sejarah. Kajian ini juga bertujuan untuk menganalisis tentang persepsi kanak-kanak terhadap watak dan perwatakan tokoh yang terdapat dalam karya sastera kanak-kanak serta kepentingannya terhadap kanak-kanak. Justeru, kajian ini akan menggunakan dua pendekatan dalam menganalisis kajian yang dilakukan iaitu Teori Humanistik Abraham Maslow dan Teori Resepsi. Teori Humanistik Abraham Maslow digunakan bagi memperoleh dapatan berkenaan persepsi kanak-kanak terhadap watak dan perwatakan tokoh yang terdapat dalam karya sastera kanak-kanak. Melalui teori ini, pengkaji akan melihat tingkat-tingkat hierarki yang dikemukakan oleh Abraham Maslow dalam menganalisis kajian berkaitan. Manakala Teori Resepsi pula adalah bertujuan untuk mendapatkan respons dan reaksi kanak-kanak terhadap karya sastera terutamanya karya sastera yang mengandungi unsur sejarah. Namun, Teori Resepsi hanya digunakan semasa kajian lapangan dilakukan. Seterusnya, kajian ini juga akan menggunakan kaedah lapangan yang meliputi soal selidik dan kaedah pemerhatian bagi memperoleh dapatan berkaitan respons kanak-kanak terhadap karya sastera. Selain itu, kajian ini akan menggunakan kaedah analisis teks bagi melihat persepsi kanak-kanak terhadap watak dan perwatakan tokoh yang terdapat dalam karya sastera kanak-kanak berunsur sejarah di enam zon di seluruh Malaysia. Hasil kajian menunjukkan ditemui pelbagai persepsi kanak-kanak terhadap karya sastera berunsur sejarah. Persepsi yang dapat dikesan adalah seperti suka, berminat, ingin tahu, berimajinasi dan mendapat pengajaran daripada karya sastera kanak-kanak berunsur sejarah. Dalam kajian ini juga, kanak-kanak berjaya mengesan watak dan perwatakan tokoh seperti dalam cerita yang dikaji.

Abstract of thesis presented to the Senate of University Putra Malaysia in fulfillment of the requirement for the degree of Malay of Arts

**CHILDREN'S PERCEPTION ON FIGURE'S CHARACTER AND
CHARACTERISTIC IN CHILDREN LITERARY WORK CHARACTERIZED
BY HISTORY**

By

Norhidayu Binti Kassim

August 2011

Chairperson: Assoc. Prof. Arba'ie Sujud, PhD

Faculty: Faculty of Modern Languages and Communication

This study were one literature study children who discussing on children's perception on character and figure character in literary work children characterized by history. Set off from problem which said that character and character that occur in a literary work will be bringing negative impact to children has prompted this study carried out. Apart from that, is a few local researcher or West that think that figure's role in literary work children were false and not interested. Whereas character role and figure character that occur in a literary work children characterized by big story to stimulate personality shaping children. Hence, this study are going over and identify children's perception on types of characters and figure character that occur in literary work children characterized by history. This study also aimed to analyse on children' perception on character and figure character that occur in literary work children and the interest to children. Hence,

this study will use two approaches in analysing study that carried out namely Humanistik Theory Abraham Maslow and Reception Theory. Humanistik Abraham Maslow theory used to achieve the retrieval children's perception on character and figure character that occur in literary work children. Through this theory, researcher will see hierarchy levels that lodged by Abraham Maslow in analysing study relating. While Reception Theory on the other hand is aims to get response and children's reaction on especially literary work literary work which contains history element. After that , this study will also method used field which covered questionnaire and observation method to achieve retrieval relating response children on literary work. Apart from that, this study will use text analytical method to observe children's perception on character and figure character that occur in literary work children characterized by history in six zones all over Malaysia. Survey results show various children' perception on literary work characterized by history. Among perception who can be found is likes, keen, curious, imagine and get lesson from literary work children characterized by history. In this study too , children succeed to detect character and figure character as in story that studied.

PENGHARGAAN

Bismillahirrahmanirahim...

Segala pujian dan syukur kepada Allah SWT yang memberi kekuatan *ruhiyyah*, ilmiah dan *maddiyah* untuk menyiapkan Tesis Master ini. Pertamanya saya panjatkan kesyukuran kehadiran Ilahi kerana dengan limpah kurnia-Nya telah memberi saya kekuatan dan kesempatan bagi menyiapkan Tesis Master Kesusasteraan Melayu ini.

Jutaan terima kasih diucapkan kepada semua pensyarah di Jabatan Bahasa Melayu, Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi, Universiti Putra Malaysia terutamanya penyelia saya, Prof. Madya Dr. Arba'ie Sujud yang telah banyak memberi panduan dan tunjuk ajar serta dorongan dalam usaha menyiapkan Tesis Master ini. Juga ribuan terima kasih diucapkan kepada pensyarah-pensyarah terutamanya Dr. Kamariah Kamaruddin dan Dr. Nik Rafidah Nik Muhamad Affendi yang banyak memberi dorongan dan tunjuk ajar kepada saya sepanjang penulisan ini dilakukan.

Terima kasih juga diucapkan kepada kakitangan Perpustakaan Sultan Abdul Samad Universiti Putra Malaysia, kakitangan Perpustakaan Tun Sri Lanang Universiti Kebangsaan Malaysia, kakitangan Perpustakaan Peringatan Zaba dan Perpustakaan Utama Universiti Malaya, kakitangan Dewan Bahasa dan Pustaka terutama di Pusat Dokumentasi, kakitangan Perpustakaan Negara yang banyak memberikan kerjasama kepada saya sepanjang menyiapkan Tesis Master ini.

Seterusnya, jutaan terima kasih juga kepada semua yang terlibat dalam memberi bantuan secara langsung mahupun tidak kepada saya untuk menyiapkan tesis ini. Tidak lupa juga kepada sesiapa sahaja yang sering memberi semangat agar berusaha gigih menyiapkan Tesis Master ini.

Norhidayu Binti Kassim
SMD 68, 2f2, Kg. Seri Menanti Darat,
84160 Parit Jawa, Muar,
Johor Darul Takzim.

PERAKUAN

Saya memperakui bahawa tesis ini adalah hasil kerja saya yang asli melainkan petikan dan sedutan yang tiap-tiap satunya telah dijelaskan sumbernya. Saya juga memperakui bahawa tesis ini tidak pernah dimajukan sebelum ini, dan tidak akan dimajukan serentak dengan ini, untuk ijazah-ijazah lain di Universiti Putra Malaysia atau institusi-institusi lain.

.....
NORHIDAYU BINTI KASSIM

Tarikh: 9 Ogos 2011

DEDIKASI

*Dengan Nama Allah Yang Maha
Pemurah Lagi Maha Penyayang*

Khas

Buat yang Teristimewa:

Ayahanda *Kassim Bin Ahmad* dan Bonda *Amah Bte Md Druis* yang dicintai

Buat Saudara Kandung Adinda-adindaku:

*Mohd Syarif, Mohd Samsul, Mohd Syafiq, Nur Syahiera, Mohd Nazrul,
Mohd Norazam, Mohd Amil Zarif dan Nur Qurratu 'Aini* yang dikasihi

Buat Rakan-rakan Seperjuangan:

Laila, Et, Beah, Hishah, Ain, Siti, Yus, dan *Rakan-rakan lain* yang sama-sama berjuang mencapai impian.

Buat Teman yang Sentiasa di Sisi:

Nazril Azam Bin Yusoff yang sering bersama dan sentiasa memberi kata semangat untuk meneruskan perjuangan.

Buat Pensyarah-pensyarah Terutamanya:

*Prof. Madya Arba'ie Syjud, Dr. Kamariah Kamaruddin dan Dr. Nik
Rafidah Muhammad Effendi* yang sering membantu.

Serta semua yang terlibat dalam menyiapkan Tesis Master ini.

Terima kasih yang tidak terhingga buat kalian semua di atas dorongan dan sokongan buat diri ini

SENARAI RAJAH

	Halaman
1: Pembahagian Responden Kanak-Kanak Bagi Setiap Zon di Malaysia.	86
2: Carta Alir Mengikut Perjalanan Kajian.	94
3: Lima Tingkat Hierarki untuk Mencapai Tahap Kesempurnaan Kendiri.	104
4: Kerangka Konseptual Kajian	109
5: Model Pemprosesan Maklumat	170

SENARAI JADUAL

	Halaman
1: Karya Sastera Kanak-Kanak yang dikaji	50-51

© COPYRIGHT UPM

SENARAI CARTA PAI

Halaman

1: Kanak-kanak Mendapat Pengajaran Daripada Watak dan Perwatakan Tokoh Statis.	143
2: Kanak-kanak Mendapat Pengajaran Mengenai Watak dan Perwatakan Tokoh Selepas Membaca Karya.	181

SENARAI GRAF

	Halaman
1: Kanak-kanak Suka Pada Watak dan Perwatakan Tokoh Protagonis.	114
2: Kanak-kanak Berminat Pada Watak dan Perwatakan Tokoh Protagonis.	116
3: Kanak-kanak Mendapat Pengajaran daripada Watak dan Perwatakan Tokoh Protagonis.	119
4: Kanak-kanak Memberi Reaksi Verbal (Bersuara) Terhadap Watak dan Perwatakan Tokoh Antagonis.	126
5: Kanak-kanak Ingin Tahu Tentang Watak dan Perwatakan Tokoh Bundar.	131
6: Kanak-kanak Berimajinasi Tentang Watak dan Perwatakan Tokoh Dinamik.	138
7: Kanak-kanak Suka Watak dan Perwatakan Tokoh dalam Karya.	152
8: Kanak-kanak Berminat untuk Mengenali Watak dan Perwatakan Tokoh dalam Karya.	157
9: Kanak-kanak Ingin Tahu Tentang Watak dan Perwatakan Tokoh dalam Karya.	162
10: Kanak-kanak Berimajinasi Tentang Watak dan Perwatakan Tokoh Semasa Membaca Karya.	167
11: Kanak-kanak Memberi Reaksi Verbal (Bersuara) Terhadap Watak dan Perwatakan Tokoh dalam Karya.	175
12: Peratusan Paling Dominan Bagi Persepsi Kanak-kanak Terhadap Karya Sastera Kanak-kanak.	186

SENARAI SINGKATAN

GAPENA	- Gabungan Persatuan Penulis Nasional
DBP	- Dewan Bahasa dan Pustaka
KKK	- Kesusasteraan Kanak-kanak
MBBY	-Majlis Buku Kanak-kanak dan Remaja
PKM	- Pejabat Karang Mengarang
PNM	- Perpustakaan Negara Malaysia
PURNAMA	-Pusat Penyelidikan dan Pengembangan Kesusasteraan Kanak-kanak dan Remaja
SITC	- Sultan Idris Training College
SKK	- Sastera Kanak-kanak
UM	- Universiti Malaya
UKM	- Universiti Kebangsaan Malaysia
UPM	- Universiti Putra Malaysia

SENARAI KANDUNGAN

Muka Surat

Abstrak	ii
Abstract	iv
Penghargaan	vi
Perakuan	ix
Dedikasi	x
Senarai Rajah	xi
Senarai Jadual	xii
Senarai Carta Pai	xiii
Senarai Graf	xiv
Senarai Singkatan	xv
Senarai Kandungan	xvi

BAB

I	PENGENALAN	1
	Latar belakang kajian	1
	Bentuk Kesusasteraan Kanak-kanak yang Mengandungi Unsur Sejarah	18
	Kepentingan Karya Sastera yang Mengandungi Unsur Sejarah	19
	Sejarah Perkembangan Sastera kanak-kanak Perkembangan Sastera Kanak-kanak di Malaysia	24
	Pernyataan Masalah	26
	Objektif Kajian	38
	Kepentingan Kajian	46
	Batasan Kajian	46
	Definisi Konsep dan Operasional	48
	Persepsi	53
	Watak dan Perwatakan	53
	Kesusasteraan Kanak-kanak	55
	Kesimpulan	57
		58

II	SOROTAN LITERATUR	60
	Pengenalan	60
	Kajian-kajian Terdahulu	61
	Kajian di dalam Negara	62
	Kajian di Peringkat Sarjana	62
	Kajian di Peringkat Latihan Ilmiah	65
	Kajian dari Buku Ilmiah	70
	Kertas Kerja Seminar/Jurnal/Monograf	73
	Kajian di Peringkat Luar Negara	78
	Kesimpulan	79
III	METODOLOGI KAJIAN	81
	Pengenalan	81
	Rekabentuk Kajian	82
	Kaedah Kepustakaan	83
	Kaedah Lapangan	84
	Sampel kajian	85
	Instrumen Kajian	87
	Soal Selidik	87
	Kaedah Pemerhatian	91
	Prosedur kajian	93
	Analisis Data	94
	Kerangka Teori	96
	Teori Humanistik Mengikut Pandangan Abraham Maslow	96
	Teori Humanistik Abraham Maslow	99
	Teori Resepsi	106
	Rumusan	108
	Rangka Konseptual	109
IV	PERSEPSI KANAK-KANAK TERHADAP WATAK DAN PERWATAKAN TOKOH DALAM KARYA SASTERA KANAK-KANAK BERUNSUR SEJARAH	110
	Pengenalan	110
	Persepsi Kanak-kanak Terhadap Jenis Watak dan Perwatakan Tokoh dalam Karya Sastera Kanak-kanak Berunsur Sejarah	111
	Watak Protagonis	112
	Watak Antagonis	124
	Watak Bulat atau Bundar	129
	Watak Pipih	135

Watak Dinamik	137
Watak Statis atau Statik	141
Persepsi Kanak-kanak Terhadap Watak dan Perwatakan Tokoh dalam Karya Sastra Kanak-kanak yang Mengandung Unsur Sejarah	146
Keberanian dan Kegagahan	148
Kepimpinan yang Unggul	153
Kebijaksanaan	158
Perjuangan Menegakkan Keadilan dan Kebenaran	163
Mementingkan Ilmu	165
Semangat Cintakan Tanahair	168
Kesucian dan Ketulusan Hati	172
Sikap Tolong-Menolong	177
Penderhakaan Kepada Ibu Bapa	178
Mementingkan Sikap Kasih Sayang	182
Kesimpulan	183
V KESIMPULAN DAN PENUTUP	185
Pengenalan	185
Rumusan Daripada Kajian yang Dilakukan	187
Penutup	192
Kesimpulan	194
BIBLIOGRAFI	195
LAMPIRAN	208
BIODATA PELAJAR	218